

kk 79. / külpolitikaifolyt/ny

- 72. magyar zenei hét
- 73. usa -khalil
- 74. szakszervezeti kongresszus - kuba
- 75. izrael
- 76. rövid hírek
 - ankara: örek lemondása
 - moszkva: amerikai küldöttség
- 77. afrika - vegyes
- 78. libanon- 2 / kk 71/.
- 79. hírjegyzék /mti/

21,55/ny

v é g e .

-68-

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: nyárádi róbert, patak károly, németh gyula,
pirityi sándor, barabás miklós.

le

MTI

60.010/k
Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1978. december 2., s z o m b a t

kk.1. várható

gr/ra nt

1978. december 2. /mti/

m o s z k v a :

non mohammed taraki érkezése

w a s h i n g t o n :

blumenthal, pénzügyminiszter moszkvába utazik

v i e n t i a n e :

a laoszi népi demokratikus köztársaság kikiáltásának évfordulója

h a v a n n a :

szakszervezeti kongresszus /befejezés/

l u a n d a :

jablonszki látogatása

l u s a k a :
/mti/

hughes-kaunda-nkomo találkozó

7.00/ra

-1-

Nov 7.35

kk.2. csiang csing Luxusbörtönben

éb/ra nt p e k i n g , 1978. december 2.

éliás béla, az mti tudósítója jelenti:

a pekingi vezető körökhöz közelálló cseng ming című hongkongi folyóirat legújabb száma rövid beszámolót közöl csiang csing asszonyról, mao ce-tung özvegyéről, akit-mint ismertetes - 1976. október elején tartóztatták le, mint a „négyek bandájának,, prominens tagját.

a beszámoló szerint csiang csinget a kínai főváros közelében lévő huajlo kerület különlegesen biztosított luxus börtönében tartják fogva. a kulturális forradalom radikális vezető személyisége bebörtönzése után kijelentette, hogy a hatalom éveiben bosszút állt mindazokon, akik vétettek ellene, és nagylelkűen járt el azokkal szemben, akiknek adósa volt valamivel. mint mondotta, semmi büntudatot nem érez, és nyugodt lélekkel készül a halálra. a folyóirat szerint csiang csing bosszujának célpontjai mindenképp előtt azok a vezetők, köztük csou en-laj és csu te-voltak, akik annakidején meg akarták akadályozni, hogy mao ce-tung feleségül vegye az egykori filmszínésznőt. a luxusbörtön felügyelői kezdetben tartottak tőle, hogy csiang csing öngyilkosságot kísérel meg, de később rájöttek, hogy ilyen irányu aggodalmuk teljesen alaptalan, mert csiang csing nem adta fel politikai ambícióit és azt a reményt, hogy ismét visszakerülhet a hatalom csucsára, s mellesleg nem tartozik az öngyilkosságra hajlamos típusok közé. igaz, hogy egy alkalommal éhségsztrájkot kezdett, de amikor valóban éhes lett, abbahagyta a sztrájkot.

a beszámoló azt állítja, hogy mao ce-tung özvegye havi kétszáz jüan juttatást kap a kormánytól. a fogoly ebből fedezi saját ételmezési és orvosi kiadásait. a juttatás összege kínai viszonylatban szokatlanul magas, ha figyelembe vesszük, hogy kínában egy jó szakmunkás átlagos fizetése havi ötven jüan. a folyóirat jól értesült cikkírója rámutat, a legkisebb valószínűsége sincs annak, hogy a kínai vezetés eleget tesz a közvélemény követelésének és bíróság elé állítja mao ce-tung özvegyét, vagy a többi radikális vezetőt.

--

kk.3. közel-kelet

ha/ra nt w a s h i n g t o n , 1978. december 2.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

a legújabb izraeli és egyiptomi diplomáciai színjáték után ismét nyíltan folytatják a különbéke-ről folyó tárgyalásokat, musztafa khalil, egyiptomi kormányfő pénteken csaknem háromórán át tárgyalta carter amerikai elnökkel, majd vance, amerikai külügyminiszter bejelentette: mindkét fél a háromoldalu tanácskozások folytatását igényli. begin, izraeli kormányfő ugyanaznap hasonló értelembe nyilatkozott.

/folyt.köv./

7.20/ra

Nm 7-40

-2-

kk.3. / közel-kelet ... folyt./ra

az egyiptomi kormányfő szadat elnök üzenetével érkezett washingtonba. egy nappal korábban a kairói vezető, robert byrd amerikai szenátor révén, beginnek küldött üzenetet. vance külügyminiszter, aki pénteken maga is hosszabban tárgyalta khalillal, a fehér házi konferencia után nem közölte, mikor újítják fel a közvetlen tárgyalásokat, de szavaiból nyilvánvaló volt, hogy washington két védencének képviselőit ismét az amerikai fővárosba várják.

az egyiptomi fél hír szerint új igénnyel áll ugyan elő a békeszerződés egy pontjával kapcsolatban - ugyanakkor további engedményekkel könnyíti meg az alkut. khalil kormányfő ismételten hangsúlyozta a szokásos egyiptomi álláspontot: azt várják, hogy az egyesült államok „teljesjogu félként,, vesz részt a különbéke-tárgyalásokon. kairó ezalatt izraelre gyakorolt amerikai nyomást ért, amely a jelek szerint nem maradt el: begin korábban nem akart hallani további tárgyalásokról, míg most - úgy tűnik - hajlik a washington javasolta kompromisszumra.

--

kk.4. a festészet „végső foka,,

lb/ra ng l o n d o n , 1978. december 2. /mti/

a képzőművészet elérkezett a végső „egyszerűséghez,,: a liverpooli walker galéria falán megjelent egy szép nagy hófehér vászon. alkotója, az 56 éves neves skót festő és szobrász, william turnbull, fölényesen intézi el az okvetetlenkedő műélvezőket. „aki azt mondja, hogy megvágom az embereket, az vagy vak vagy filiszter. ez a vászon egyáltalán nem üres. legkevesebb tíz réteg vékonyan, palettakéssel felrakott festék van rajta. az lehet, hogy mind fehér, de különböző árnyalatú. több mint két hónapi odaadó munkába került, amíg elértem azt az áttetsző hatást, amit kerestem.,,

a szakértők, úgy látszik, jobban értékelték a teljesítményt, mint a nézők, mert egy pályázaton, amelyre beérkezett, második díjjal és háromezer fonttal díjazták. a zsüri egyik tagja viszont diplomatikusan elhárította a kíváncsiskodó kérdéseket: „inkább nem mondom meg, miért ezt választottuk.,, /lászló/

--

7.30/ra

Nm 7-45

-3-

kk.5. meteorológiai világkísérlet

b-lp/ra csr nt

g e n f , 1978. december 2. /mti/

az egész világra kiterjedő példátlan méretű meteorológiai kísérletsorozat kezdődött pénteken a meteorológiai világ-szervezet rendezésében.

az egy hónapig tartó vizsgálat idején az időjárásjelentés tökéletesítése érdekében megfigyelés alatt tartják majd a tengerek felszínén és a légkörben lezajló különböző folyamatokat és jelenségeket. a kísérletsorozatban a világ 149 országa vesz részt.

a gigantikus kísérlet megvalósításában 9200 földi megfigyelőállomás, hat meteorológiai megfigyelőhajó, kilenc műhold, nyolcvan rögzített tengeri bója, háromszáz sodródó tengeri bója és háromszáz kutató léggömb működik közre. a kísérlet céljaira felhasználják ezeröttszáz polgári repülőgép és hét-ezer tengeri hajó meteorológiai jelzéseit is. a hatalmas információs anyagot moszkvában és washingtonban dolgozzák fel, és az új meteorológiai jelenségekről gyakorlatilag azonnal tájékoztatják majd a meteorológiai előrejelző szolgálatokat.

a kísérletsorozat óriási költségekkel jár, hiszen csupán egy megfigyelőhajó fenntartása két millió dollárba kerül, de a világszervezet véleménye szerint az egyhónapos kísérlet kiadása, gazdasági haszont tekintve, bőségesen megtérül. /afp/nek)

kk.6. két kulturális hír az ndk-ból

ko/gz/ra nt

b e r l i n , 1978. december 2.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

a berlini volksbühne ^{ben} saját feldolgozásban, hans-diether meves rendezésében - péntek este nagy sikerrel bemutatták dery tiber „képzelt riport egy amerikai popfesztiválról”, című művét. a berlini premier új megközelítésben, hang-és filmmontázsokkal, a riport jelleg kiemelésével, úgynevezett kollázs-technika alkalmazásával kíván erőteljes hangsúlyt adni a darab éles társadalomkritikai mondanivalójának. a premier megtartását művészi bravúr tette lehetővé: a joshuát alakító benko ackert két órával az előadás előtt baleset érte, s helyére a szó legszorosabb értelmében az utolsó pillanatban ugrott be - és mentette meg a premiert - carl-hermann risse.

/folyt.köv./

7.40/ra

Nhu 7.55

-4-

kk.6. / két kulturális ... folyt./ra

a „képzelt riport”, már az ndk több színházának műsorán szerepelt, de német feldolgozásban most került először színre a fővárosban. külön érdekesség, hogy októberben, a berlini ünnepi napok alkalmával ugyanezzel a darabbal aratott nagy sikert a budapesti vigszínház a volksbühneben.

x x x

„ezüst galambot”, - második díjat - nyert a péntek este végetért xxi. lipcsei dokumentum-és rövidfilmfesztivál animációs film kategóriájában „az új lakó”, című magyar film. a dokumentum két nagydíjat - az „arany galambokat”, - a palesztinai felszabadítási szervezet által bemutatott „a föld napja”, című film és a holland alkotók által készített „nicaragua-1978”, című mű kapta.

„a világ filmjei a világ békéjéért”, jelszó alatt megtartott fesztivál versenyprogramjában - ami a ténylegesen bemutatott filmeknek csak egy része volt - 43 ország és nyugat-berlin, valamint az ensz, az unesco, a palesztinai felszabadítási szervezet és a swapo 162 filmje szerepelt. a fesztiválnak 65 országból és nyugat-berlinből 1200 szakember vendége volt.

a fesztivál egyenes folytatásaként szombaton berlinben - ugyancsak magyar részvétellel - megkezdődött a háromnapos iv.nemzetközi dokumentumfilm-és tv-publicisztikai szimpózium.

..-

kk.7. kina - újfajta latin betűs átírás

a-fo/ra pl nt

p e k i n g , h o n g k o n g , 1978.

december 2. /mti/

a kínai külügyminisztérium 1979. január 1-ével újfajta latin betűs átírás használatára tér át. minden latin ábécét használó idegen nyelvű kínai kiadványban - bármely nyelven íródják is - a kínai személy-és földrajzi neveket a pekingi kiejtésen alapuló úgynevezett pin-jin átírással ültetik át.

a kínai írásjeleknek számtalan európai átírása alakult ki az idők folyamán, ami sok zavar forrása lett. a „pin-jin”, -nek nevezett változatot kínai nyelvészek egy csoportja 1958-ban dolgozta ki, és azóta több kínai kiadvány tért át a használatára. eddig azonban sem az új kina hírügynökség, sem a külföld tájékoztatásában jelentős szerepet betöltő peking review című hetilap nem alkalmazta.

/folyt.köv./

8.03/ra

Nhu 8.15

-5-

kk.7. - kina - ... folyt./ra

a pin-jin átírás használata kínában a közeljövőben várhatóan kizárólagossá válik. két héttel ezelőtt ugyanis az államtanács - határidő megjelölése nélkül - elrendelte, hogy minden kínában kiadott latin betűs publikációban ezt a módszert kell alkalmazni. az első pin-jin átírással készített kina-térkép már el is hagyta a nyomdát. az új átírási rendszer szerint olyan mindennaposan előforduló szavakat is megváltoztatnak, mint például mao ce-tung neve, amelyet kínában latinbetűs szövegekben az új rendszer szerint mao zedong-nak írnak, vagy a főváros neve, amely peking helyett beijing lesz.
/új kina, upi/

-. -

kk.8. népek temploma - vizsgálat

ós/ra nt washington, new york, 1978.

december 2. /mti/

az amerikai igazságügyminisztérium többnapos vita után alapos vizsgálatot rendelt el annak pontos felderítésére, milyen okok vezettek a népek temploma elnevezésű vallási szekta több mint 900 tagjának halálához - jelentették pénteken hivatalosan washingtonból.

mint ismeretes, november 18-án a szekta tagjai a guyanai jonestownban meggyilkolták leo ryan amerikai kongresszusi képviselőt és több kíséretében lévő személyt, majd - tömeges gyilkosságok és öngyilkosságok sorozata kezdődött. a tragédiát a közel ezerfős szektából mindössze hetvennyolcan éltek túl, azok, akik a vérfürdő előtt az őserdőbe menekültek.

a washingtoni igazságügyminisztérium felelős személyiségeinek vitájára az adott okot, hogy többen a „vallásszabadság sérthetlenségére”, való hivatkozással el akarták kerülni a rendkívül kényes, s egy civilizált társadalomban teljességgel érthetetlen ügy részleteinek kivizsgálását. a döntés meghozatala után az amerikai szövetségi nyomozó hivatal /fbi/ négytagú nyomozócsoportot indított guyanába, hogy részt vegyen a rendőrségi vizsgálatokban. jelenleg a guyanai georgetownban két személyt tartanak letartóztatásban, egyiküket az amerikai képviselő, a másikat a szekta négy tagjának meggyilkolásával vádolják.

/folyt.köv./

8.15/ra
Nw 8.30

-6-

kk.8. / népek temploma - ... folyt./ra

a szekta életben maradt többi tagjának rendőrségi kihallgatása befejeződött, s a hét végén újabb csoportjuk tér vissza az egyesült államokba. az idősebbeket és betegeket már korábban elszállították.

az első becslések szerint az őserdőben elrejtőző szektagok helikopterrel és repülőgépekkel történt felkutatása, valamint az életbenmaradottak és a holttestek elszállítása eddig több mint kétmillió dollárba került.

„a guyanai tömeggyilkosság”, és „öngyilkosság-kultusz”, címmel megjelent az egyesült államokban az első két riport-könyv, amely a tragikus eseményekről szól. „a guyanai tömeggyilkosság”, szerzője charles a. krause, a the washington post munkatársa, aki a meggyilkolt leo ryan kíséretében jelen volt a tragédia színhelyén, és maga is megsebesült. a másik könyv szerzője, ron janvers, szintén újságíró. /reuter, afp, dpa/

-. -

kk.9. ensz - palesztinok

b-pn/ra nt new york, 1978. december 2. /mti/

az el nem kötelezett országok egy csoportja pénteken felszólította az ensz-közgyűlés ljelentse ki, hogy a palesztinai kérdéssel kapcsolatos valamennyi megállapodásnak tartalmaznia kell a palesztinai nép nemzeti függetlenségi jogára vonatkozó kitételeket, valamint azt, hogy az ilyen megállapodások megkötésébe be kell vonni a palesztinai felszabadítási szervezetet.

ülésszakát:

a határozattervezetet sri lanka ensz-nagykövete terjesztette elő a szerzőtársak - jordánia, szíria, libia, dzsibuti, india, kuba és jugoszlávia-nevében is. a közgyűlési vitát a jövő hétre halasztották.

a pfsz ensz-megfigyelője, labib zehdi terazi az ap hírnökök tudósítójával közölte, hogy egyiptom egyetért a határozattervezet tartalmával. az egyiptomi ensz-delegáció tagjai közül azonban egyetlenegy sem sikerült elérni, hogy néhány szóval megerősítse vagy megcáfolja az egyiptomi egyetértésről szóló hírt.

ismeretes, hogy az egyiptom és izrael által camp david-ben aláírt keretmegállapodásokban nem történik említés sem a palesztinai nép nemzeti függetlenségéről, sem a pfsz-ről. /ap/

-. -

8.23/ra
Nw 8.40

-7-

kk.10. középkori barlangváros örményországban
ki/ra nt m o s z k v a ,1978. december 2.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

robbantással építettek utat örményország hegyei között kirovakon és leninakan között. az egyik robbantás után az építők meglepetve vették észre, hogy az eltávolított földréteg alatt barlang bejárata nyílik, s a barlangba lépcsők vezetnek le. a helyszínre hívott régészek megállapították, hogy a köztársaságban véletlenül páratlan értékű régészeti leletre bukkantak: a xii-xiii. században létesült „barlangvárost”, találták meg.

a kezdeti feltárás megállapította: összefüggő barlangrendszerrel van szó, amelynek belsejében tulajdonképpen karavánszeráj működött: erre vezetett a középkor egyik fontos karavánútja, s ezen volt megálló a barlangváros. a feltárás során már eddig is sok értékes leletre bukkantak, faragásokra, kézművesség nyomaira. megtaláltak egy fazekasműhelyt és egy fémműhelyt is - vasöntők, kovácsok dolgoztak itt egykor. a régészek feltevése szerint a barlangváros egykori lakói idegen támadók előtt menekülve hagyták el lakóhelyüket, s azt később a föld betemette. a feltárás nagy erővel folyik, de a régészek szerint eddig még csak a barlangváros egynegyedét sikerült megismerniök./mti/

.-

kk.11. rövid hírek

ku/ra nt 1978. december 2./mti/

d j a k a r t a : wojtaszek

emil wojtaszek lengyel külügyminiszter szombaton háromnapos hivatalos látogatásra d_jakartába érkezett, ahol fogadta őt suharto indonéziai elnök./afp/

m o s z k v a : spanyol külügyminiszter

moszkvában bejelentették, hogy marcelino oreja aguirre spanyol külügyminiszter jövő év januárjának második felében hivatalos látogatást tesz a szovjetunióban./taszsz/

/folyt.köv./

8.35/ra
Nm 9.05

-8-

kk.11. / rövid hírek ... folyt./ra
L i s s z a b o n : jobboldali tüntetés

pénteken lisszabonban a portugál jobboldal több tízezer híve tartott felvonulást a függetlenségi évforduló megünneplése címén. a résztvevők kommunistaelenes jelszavakat kiabáltak és gyalázták a szocialista pártot is./afp,upi,ap/

s a n s a l v a d o r : emberrablás

a közép-amerikai salvador fővárosában pénteken ismeretlen személyek elraboltak két vezető beosztású angol banktisztviselőt. a helyi rendőrség egyelőre nem hajlandó közölni részleteket, csupán annyi ismeretes, hogy az emberrablás az utcán történt, nem messze a két személy által igazgatott brit bank épületétől./ap/

.-

kk.12. szovjetunió — afganisztán

ék/ra nt m o s z k v a ,1978. december 2.

pék miklós, az mti tudósítója jelenti:

szovjet-afgán legfelsőbb szintű tárgyalások színhelye lesz a jövő héten a szovjet főváros. mint moszkvában bejelentették, az szkp kb, a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége és a szovjet kormány meghívására december elején hivatalos baráti látogatásra a szovjetunióba érkezik nur mohammed taraki, az afganisztáni népi demokratikus párt kb főtítkára, az afganisztáni demokratikus köztársaság forradalmi tanácsának elnöke, miniszterelnök.

az áprilisi forradalom eredményeként a hatalom a dolgozók kezébe ment át afganisztánban. az azóta eltelt időben a forradalmi tanács és az új kormány a néptömegek aktív támogatásával hozzájárított az átfogó demokratikus reformok széles programjának megvalósításához. ez nem egyszerű feladat az elmaradott, feudális jellegű agrárországban, ahol a lakosság 90 százaléka falvakban él, és ugyanilyen arányban irástudatlan.

/folyt.köv./

8.45/ra
Nm 9.10

-9-

kk.12. / szovjetunió - ... folyt./ra

az afganisztáni haladó változásokat a szovjetunió kezdettől fogva megértéssel és rokonszenvvel fogadta. a szovjetunió, amelynek több száz kilométeres közös határa van afganisztánnal, mindig is a kölcsönös bizalmon alapuló jószomszédi kapcsolatokra törekedett a szomszédos ázsiai országgal, amellyel a forradalom győzelme után gyorsan bővültek a kapcsolatai.

mintegy 120 ipari, mezőgazdasági és kulturális objektum épül jelenleg, vagy készült már el szovjet segítséggel afganisztánban. szovjet szakemberek öntözőcsatorna, autót, fémfeldolgozó kombinát, vegyi-, építő- és élelmiszeripari gyárak építésén egyaránt dolgoznak. a közelmúltban aláírt megállapodások ércdusító és rézfeldolgozó kombinát létesítését irányozzák elő. a hitelekért és a műszaki segítségért cserébe a szovjetunió földgázt és a hagyományos exportcikket kapja afganisztántól.

a következetesen antiimperialista politikát követő afgán vezetők, nur mohammed taraki állam- és kormányfő, hafizullah amin miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter, nyilatkozataikban a szovjetunióhoz és a többi szocialista országhoz fűződő kapcsolataik bővítését szorgalmazzák. a politika kiemelkedő állomásának tekinthető a jövő heti szovjetunió belüli látogatás.

kk 13. nicaragua

sa/um nt m a n a g u a , 1978. december 2. /mti/

a nicaraguai ellenzék és somoza elképzelései a diktátor sorsát eldönteni hivatott népszavazásról annyira ellentmondásosak, mintha nem is ugyanarról lenne szó - állapítja meg a upi amerikai hírügynökség a legújabb nicaraguai eseményekről szóló beszámolójában.

az egyesült államok, dominika és salvador képviselőiből álló nemzetközi „közvetítő”, bizottság tagjai szombaton hazautaztak konzultációra, s majd szerdán térnek vissza managuába, hogy megpróbálják elsimítani a szembenálló felek közötti véleménykülönbséget.

az ellenzék által előterjesztett, 13 feltételt tartalmazó lista legfőbb követelése, hogy a diktátor és családjának néhány befolyásos tagja utazzék külföldre a választási kampány megkezdésekor, s ott várja meg az eredményeket. azt is követelik, ha a népszavazás megfosztja a diktátort hatalmától, somoza ne térjen vissza az országba.

/folyt.köv./

9.40/um

Nm 10.00

- 10 -

kk 13. /nicaragua ...folyt./um

somoza a külföldre távozás gondolatát eleve visszautasította, minden egyéb követelést pedig további vita tárgyának tekint. a népszavazás lebonyolításával kapcsolatban a diktátor vereségre alternatívájaként egy alkotmányozó nemzetgyűlés létrehozását sürgeti. ennek kellene kidolgoznia nicaragua új alkotmányát, s ez a testület döntene egy ideiglenes kormány összetételéről is. a diktátor kijelentette, hogy hatalmát csak olyan személynek hajlandó átadni, akit az alkotmányozó nemzetgyűlés választ meg.

a háromtagú „közvetítő”, bizottságnak így tíz nap alatt kell elsimítania a még meglévő, alapvető nézetkülönbségeket. az ellenzék ezt az újabb határidőt tüzte ki az összes elnyomó intézkedések felszámolására, hogy kedvező légkört teremtsenek a népszavazáshoz. már e határidő lejárta előtt elhangzottak az ellenzék köréből olyan követelések, hogy azonnal szüntessék be a közvetítői tárgyalásokat, mivel az a mód, ahogyan somoza belement a népszavazás megtartásába, „zavaros, időhúzó,.. /upi/

..

kk 14. ensz-hirek

ós/mh um nt n e w y o r k , 1978. december 2./mti/

az ensz-ben képviselt afrikai államok pénteken a biztonsági tanács sürgős összehívását kérték a namibiával kapcsolatos vita ujrakezdésére. a tanács összehívását legkésőbb hétfőre kérték, ami a dél-afrikai köztársaság által, a biztonsági tanács határozata ellenére kiírt egyoldalú választások megkezdésének napja. az afrikai kérés előterjesztését követően rüdiger von wechmar, az nszk ensz-képviselője, a tanács soros elnöke tárgyalásokat kezdett a többi tagország képviselőivel a rendkívüli ülés összehívásának időpontjáról.

kurt waldheim ensz-főtitkár szóvivője bejelentette: a főtitkár hétfőn jelentést tesz azokról a tárgyalásokról, amelyeket ezen a héten folytatott pieter willem botha dél-afrikai miniszterelnökkel. a szóvivő szerint waldheim hétfőn akkor is előterjeszti jelentését, ha addig nem érkezik válasz pretoriából azokkal a problematikus kérdésekkel kapcsolatban, amelyeket botha válaszadás előtt megvitatásra kormánya elé akart terjeszteni. megfigyelők szerint ez felfogható annak jeleként, hogy waldheim és botha megbeszélései nem voltak eredményesek, és féltő, hogy a tárgyalások végleg zsákutcába jutottak. /ap, upi, reuter, afp/

/folyt.köv/

- 11 -

10.00/um

Nm 10.15

kk 14. /ensz-...folyt./um

az ensz-közgyűlés 1. számú /politikai/ bizottsága pénteken - a szovjetunió által előterjesztett tervezet alapján - határozatot fogadott el arról, hogy kössenek nemzetközi konvenciót az atomfegyverrel nem rendelkező országok biztonságának szavatolására. a határozat értelmében hatékony politikai és nemzetközi jogi intézkedéseket kell foganatosítani az érintett országok védelmére az atomfegyverek felhasználása, illetve a felhasználással való fenyegetőzés ellen. a dokumentum üdvözli a világ azon országainak állásfoglalását, amelyek atomfegyvermentes övezet létrehozása mellett szállnak szóra.

a határozat - amelyet a főtitkár rövidesen az ensz Leszerelési bizottsága elé terjeszt - javasolja a testületnek, hogy mielőbb tekintse át a nemzetközi konvenció tervezetét, amelyet a szovjetunió már kidolgozott.

a pénteken elfogadott dokumentum tervezetének megszövegezésében, a szovjetunió kezdeményezése nyomán, összesen 20 szocialista és el nem kötelezett ország vett részt. a határozati javaslat vitájában több mint 50 állam képviselője szólalt fel, és a szovjet javaslat széles körű támogatást kapott.

a politikai bizottság határozatot fogadott el arról is, hogy megfelelő előkészítés után hívják össze a Leszerelési világkonferenciát, nevezetesen azt a fórumot, amely korunk legfontosabb kérdésének megvitatására hivatott. /taszsz. adn/

az ensz-közgyűlés különleges politikai bizottságának a békefenntartó erők tevékenységéről folytatott vitájában pénteken felszólalt zsohár istván, a magyar küldöttség tagja. kiemelte a biztonsági tanács szerepét a béke megőrzésében, és kifejtette: hazánk nem támogat olyan kísérleteket, amelyek a tanács szerepének korlátozására irányulnak. az ensz békefenntartó tevékenységének anyagi vonatkozásairól szólva rámutatott, hogy a jövőben elsősorban az agresszoroknak kell viselniük e tevékenység pénzügyi következményeit. /mti/

..-

kk 16. a szerkesztőségek tájékoztatására!!

javits szenátor

b-ku/jp um nt m a d r i d , 1978. december 2. /afp/

jacob javits, new york állam köztársaság párti szenátora pénteken madridba érkezett moszkvából, ahol részt vett az amerikai és szovjet politikusok közötti szokásos évi konzultációkon.

/folyt.köv./

- 12 -

10.22/um

Nm 10:30

kk 16. /javits...folyt./um /szerk.táj.!/

a szenátor kijelentette: a moszkvai tárgyalások nagyon hasznosak voltak, mivel a két ország között nézetkülönbségek vannak különböző kérdésekben, egyebek között az emberi jogokkal kapcsolatban. foglalkoztunk a szovjet zsidók izraelbe történő kivándorlásával is, és haladást értünk el a salt-tárgyalásokkal összefüggő kérdésekben.

javits madridba érkezésekor kijelentette: az egyesült államok támogatja spanyolországban a demokratizálódási folyamatot, mivel az követendő modellként szolgál a különböző kelet-európai, afrikai és latin-amerikai országok számára. /mti/

..-

kk 17. irán: khomeini, zavargások

b-pn/um nt

p á r i z s , t e h e r á n , 1978.

december 2. /mti/

ismét utcai zavargások törtek ki pénteken teheránban. fittyet hányva az esti órákban életbelépő kijárási tilalomnak és a siita vallási ünnep, a moharrer gyász hónap nyilvános megemlékezésére vonatkozó hatósági betiltásnak, több ezer siita vallású iráni vonult az utcákra. a tömeg allahot éltette, de elhangoztattak politikai - a sah lemondását, sőt a sah halálát is követelő - jelszavakat, a tömeg szétosztatására kivezényelt katonaság először könnygázgránátokkal próbálkozott, majd eldördültek a fegyverek is. a teheráni rádió szombat reggeli közlése szerint a fegyveres beavatkozásnak hét halálos áldozata és huszonöt sebesültje van, ám a szemtanúk jóval több áldozatról beszélnek.

nyugati hírügynökségi jelentések szerint szombaton reggel az elnéptelenedett teheráni utcákra tankok érkeztek, és megszállták a város stratégiai pontjait. a siita mecsetekben összegyűlt hívók ezrei ülősztrájkba kezdtek.

iráni politikai megfigyelők szerint a péntek esti megmozdulásokra a párizsban élő siita vallási vezető, khomeini aijatollah felhívására került sor. khomeini, a sah ellenzékének vezéralakja pénteken párizsban egy amerikai társaságnak adott interjújában ismét a sah megdöntésére szólította fel iráni híveit. /folyt.köv./

Ttv

- 13 -

10.45/um

Nm 11:00

kk 17. /irán: ...folyt./um

kijelentette, hogy ezt a sztrájkok és egyéb tiltakozó akciók fokozásával és kiterjesztésével kívánják elérni, de ha nem válik be a békés módszer, „fontolóra veszik másfajta hatékonyabb módszerek alkalmazását,„ arra a kérdésre válaszolva, vajon a másfajta módszerek közé tartozik-e az is, hogy hiveit a „sah fegyverei elé küldi,„ khomeini kijelentette, követői jogaikért küzdenek, s meg kell fizetni a jogok árát is.

nem lehetséges a kompromisszum a sahhal, nincs más megoldás, csak a harc - mondotta khomeini. /upi, reuter/

-. -

kk 15. ciprus, ecevit

vz/um kt new york, nicosia, ankara, bagdad, 1978. december 2. /mti/

kurt waldheim ensz-főtítkár pénteken new yorkban a ciprusi rendezésre vonatkozó amerikai javaslatokról tárgyalt warren christopher amerikai külügyminiszter-helyettesével.

a ciprusi fővárosban eközben szpirosz kiprianu államfő konzultációkat kezdett a pártok vezetőivel arról, hogy milyen álláspontot foglaljon el a kormány az amerikai javaslatokat illetően. kiprianu külön-külön találkozott ezekiasz papajoannuval, a ciprusi dolgozó nép haladó pártjának /akel/ főtítkárával, glavkosz kleridesszel, a demokratikus tömörülés elnökével és ambizasszal, a demokratikus front./kiprianu pártja/ parlamentari csoportjának vezetőjével.

a pártvezetők közül eddig csak vasszosz lisszaridesz, az egységes demokratikus centrum szövetség /edek/ elnöke foglalt állást az amerikai javaslatokról: elutasította azokat, csakugy, mint hrizosztomosz, ciprus érseke.

bülent ecevit török kormányfő pénteken ankarában - rauf denktas ciprusi török vezetővel folytatott tárgyalásai után - azzal vádolta a ciprusi görögöket, hogy „el akarják feledtetni azt az 1974-ben genfben kötött egyezményt, amely megerősítette, hogy a ciprusi állam két közösségből áll,„ ecevit hozzáfűzte, hogy a ciprusi török fél kész folytatni a közösségi tárgyalásokat, és reményét fejezte ki, hogy „a görög fél módosítani fogja az ügyben tanúsított magatartását, és a török félnek nem kell majd más intézkedésekhez folyamodnia,„ denktas elutazása előtt kijelentette, hogy egyetért ecevittel a fentiekben. /afp/

/folyt.köv./
12.22/um
Num 12.35

- 14 -

kk 15. /ciprus ...folyt./um

a török miniszterelnök szombaton kétnapos hivatalos látogatásra bagdadba érkezett. ecevitet szaddam husszein, az iraki forradalmi parancsnokság tanácsának alelnöke hívta meg. /ap/

-. -

kk.18. hadügyi bizottság

leh/ra kt madrid, 1978. december 2.

lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

a spanyol képviselőház hadügyi bizottsága pénteken zárt ajtók mögött meghallgatta manuel gutierrez mellado altábornagy, védelmi kérdésekben illetékes első miniszterelnök-helyettes tájékoztatóját a két héttel ezelőtt leleplezett katonai összeesküvés ügyében indított vizsgálat eredményéről.

a hadügyi bizottság ülése után gutierrez mellado újságírók kérdéseire válaszolva kijelentette: az összeesküvés ügyében indított bírósági vizsgálat mindenre kiterjed. a kérdés ugyanis az volt, kiterjesztik-e a vizsgálatot azokra is, akik tudtak az összeesküvésről, de elmulasztották jelenteni.

az europa press spanyol hírgyűnökség értesülése szerint tejero molina csendőralezredest, akit eddig a guardia civil madridi főparancsnokságának helyiségeiben tartottak őrizetben, átszállították az alacala de henaresi katonai börtönbe, ahol a hadsereg hivatásos állományához tartozó letartóztatottakat és elítélteket tartják fogva.

-. -

kk.19. ensz-hírek - 2.

ós/ra kt new york, 1978. december 2. /mti/

az ensz-közgyűlés ülészakájának plenáris ülésén szombaton befejeződött a palesztin kérdés öt napja tartó vitája, amely bebizonyította, hogy a résztvevő küldöttségek többségének véleménye szerint a közel-keleti rendezés a szilárd és tartós béke elengedhetetlen feltétele.

/folyt.köv./

13.24/ra
Num 13.40

-15-

kk.19. / ensz-hírek ... folyt./ra

a felszólalásokból kitűnt, hogy csupán Izrael és néhány szövetségese, élükön az Egyesült Államokkal, utasítják el a palesztinai arab népnél az önrendelkezésre és a független államalapításra való jogát.

a vita ugyanakkor nyilvánvalóvá tette, hogy a palesztinai felszabadítási szervezetnek - a palesztin népnél az ensz és az arab liga által elismert egyetlen törvényes képviselőjének - nemzetközi tekintélye egyre növekszik.

x x x

a chilei fasiszta junta egyre fokozódó elszigeteltségének újabb bizonyítéka, hogy az ensz közgyűlés 3. számú /szociális, humanitárius és kulturális/ főbizottsága határozottan elítélte a Pinochet-rezsim büntetteit. a bizottság mostani vitájában az emberi jogok Chileben történő megsértésének kérdését tűzte napirendjére.

az ensz emberi jogok bizottsága által létrehozott különleges munkacsoport jelentése nem hagy kétséget afelől, hogy Chileben az ellenállási mozgalom elnyomására továbbra is a terror és a kegyetlen elnyomás politikáját tartalmazzák.

Ligyija Likova, az oszszszk miniszterelnök-helyettese, a szovjetunió képviselője felszólalásában követelte, hogy haladéktalanul vessenek véget a Pinochet-junta büntetteinek. rámutatott arra, hogy a chilei hazafiak és demokraták támogatására kibontakozott nemzetközi szolidaritási mozgalom megerősíti a chilei népet a terror elleni harcában /taszsz/

--

kk.20. nicaraguai ellenzék /kieg.mai kk.13.sz.hírünkhöz/

sa/ra kt m e x i k ó v á r o s , 1978.december 2./mti/

- az egész nicaraguai nép bekapcsolódott a somoza diktatorikus rezsimjének felszámolásáért és a demokratikus rend megteremtéséért folyó harcba - jelentették ki Mexikóvárosban tartott sajtóértekezletükön a több mint 20 haladó, demokratikus szervezetet tömörítő nicaraguai egységes népi mozgalom képviselői.

/folyt.köv./

13.30/ra

Nm 13-45

-16-

kk.20. / nicaraguai ... folyt./ra

somoza rendszere csak azért tud fennmaradni, mert az egyesült államok durván beavatkozik nicaragua belügyeibe - állapította meg Carlos Chamorro Barrios, az ez év elején bérgyilkosok által megölt neves nicaraguai újságíró fia.

az egyesült államok állig felfegyverezte somoza nemzeti gárdáját, kiképzéséről a Pentagon gondoskodik, s amint arra Carlos Chamorro Barrios rámutatott, a nemzeti gárda így az amerikai jelenlét és beavatkozás állandó tényezőjévé vált. /taszsz/

--

kk.21. külpolitikai híreink jegyzéke december 2-án, 14.00 óráig:

ra kt

1978.december 2./mti/

1. várható
2. csiang csing luxusbörtönben
3. közel-kelet
4. a festészet „végső foka„
5. meteorológiai világkísérlet
6. két kulturális hír az ndk-ból
7. kína - újfajta latin betűs írás
8. népek temploma - vizsgálat
9. ensz - palesztinok
10. középkori barlangváros Örményországban
11. rövid hírek
djakarta: wojtaszek
moszkva: spanyol külügyminiszter
lisszabon: jobboldali tüntetés
san salvador: emberrablás
12. szovjetunió - afganisztán
13. nicaragua
14. ensz-hírek
15. ciprus, ecevit
16. javits szenátor /szerk.táj./
17. irán: khomeini, zavargások
18. hadügyi bizottság
19. ensz-hírek - 2.
20. nicaraguai ellenzék /kieg.mai.kk.13-hoz/
21. hírjegyzék /mti/

--

14.00/ra

Nm 14-10

-17-

kk.22. szocialisták - nato

len/ra kt

madrid, 1978. december 2./mti/

az el pais tudósítása szerint a német szociáldemokráta párt részéről újra erős nyomást gyakorolnak a spanyol szocialista munkáspártira, hogy változtassa meg a spanyolországban a nato-hoz való csatlakozását ellenző álláspontját. a lap szerint a nyugat-európai országok szocialista pártjait, mindenekelőtt az spd-t, zavarta, hogy a spanyol szocialista munkáspárt politikuskai elhárították a meghívást az atlanti közgyűlés liszabonban most véget ért ülésére. az el pais szerint a spanyol szocialisták megosztottak ebben a kérdésben. van egy szárny, amelyik közel áll a spd álláspontjához és azt vallja, hogy a nato-hoz való csatlakozás elfordítása nagyobb hitelt adna „natalemi alternatívaként”, a spanyol szocialistáknak, és elosztaná azokat a kételyeket, amelyeket katonai körökben táplálnak a spanyol szocialista munkáspárt „radikalizmusa”, miatt. mások viszont úgy vélekednek, hogy nyílt vita indítása erről a kérdéssel, szakadékot nyitna a pártban, és elmélyítené az ellentétet a „marxisták”, és a „nem marxisták”, között. **Észak-**

a szerkesztőségek tájékoztatására!

az el pais szombati számában „spanyolország, a nato és a varsói paktum között”, című belső vezércikkében emlékeztet arra, hogy most ért véget a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének ülése és az atlanti közgyűlés liszaboni ülésének, és mindkét helyen - legalábbis a háttérben - jelen volt a spanyol nato-belépés problémája. a varsói paktum enyhítési kezdeményezésében szerepelt a javaslat, hogy mindkét oldalon mondjon le új tagokkal való kibővítéséről, ami közvetve a spanyol belépés ellen szól. a szovjetunió konkrétan azért aggódik emiatt, mert spanyolország hiddá válhat afrika irányában... a szovjetunió attól tart, hogy gibraltár közö, brit-spanyol, ceuta és melilla pedig közös spanyol-marekké támaszponttá válhat, és mindegyik jelen lennének a nato haderói. az el pais szerint a varsói paktum zárt ajtó mögött tartott ülésein szóba kerülhetett egy olyan téma is, mint kuba belépése a varsói paktumba, amennyiben spanyolország belép a nato-ba.

..

Észak-

Tagállamainak

-18-

14.02/ra

Nm 15.20

kk 23. enyhülés - taszsz-kommentár

sa/um kt

moszkva, 1978. december 2. /mti/

tovább növekszik a nato-tagállamok katonai költségvetése, az egyesült államokban bővül az új típusú gyilkos fegyverek gyártása, nyugat-európában megfigyelhető az atlanti rendszeres „erőfitogtatása”,... nem telik el nap, hogy a telegépek ne hoznának hasonló jelentéseket a nyugati fővárosokból - írja kommentárjában jurij kornilov, a taszsz politikai szemleírója. - az elmúlt tíz esztendőben a nato-országok 1,3 trillió dollárt fordítottak a háborus készülődsre, s e csillagászati összegnek mintegy fele az utóbbi négy évre jutott.

a nato washingtoni tanácsülésének tanúsága szerint a következő években még nagyobb összegeket irányoznak elő, arra kötelezve a többi országait, hogy katonai kiadásukat évenként 3 százalékkal növeljék. ezek a döntések és a nato más, demonstratív katonai jellegű lépései azt a célt szolgálják, hogy az atlanti tömb katonai fölényt szerezzen a szocialista államokkal szemben. arra számítanak, hogy így rákényszeríthetik akarataikat az államokra, mindenekelőtt a szocialista országokra, s elfojthatják a népeknek a nemzeti és társadalmi felszabadulásért vívott harcát.

az enyhülést megtorpedózni akaró imperialista, militarista akciók azonban erőteljes visszautasításra találnak: a nemzetközi feszültség enyhülése hatással van a béke ügyére, a népek egyre szélesebbé váló harcára a békéért, a fegyverkezési hajszára felszámolásáért, az egyenjogú együttműködésért.

e küzdelem élcsapatát a testvéri szocialista államok népei alkotják - állapítja meg a kommentátor, rámutatva, hogy a politikai tanácskozó testület által nemrég moszkvában elfogadott nyilatkozat következtetései ismét megerősítették a varsói szerződés tagállamainak töretlen készségét az enyhítési politika folytatására, e folyamat elmélyítésére. a varsói szerződés szervezete újból a béke és a nemzetközi kapcsolatok stabilitásának hatékony tényezőjeként lépett fel.

teljesen érthető, hogy a szovjetunió, a szocialista közösség más országai nem hagyhatják figyelmen kívül az agresszív imperialista erők katonai készülődését és próbálkozásait. a szovjet állam, szocialista barátaink és szövetségeseink mindig a békéért álltak és állnak ki - szögezi le jurij kornilov.

/folyt.köv./

- 19 -

14.10/um

Nm 14.25

kk 23. /enyhülés -...folyt./um

a szocialista államok népei sosem voltak hivei a kardcsörtetésnek, s nincsenek is ilyen szándékaik: ez teljesen idegen lenne a szocialista külpolitika természetétől, ellentmondana meggyőződésünknek és elveinknek. ugyanakkor - s ezt teljes határozottsággal mondhatjuk - a békeszeretnek nincs, és nem is lehet köze a gyengeséghez. világos azonban, hogy a nato-államok által szított, egyre gyorsuló fegyverkezési hajszára szükségessé teszi a varsói szerződés egyesített fegyveres erői védelmi képességének megőrzését és fejlesztését.

magától értetődő, hogy a katonai kiadások súlyos terheket róznak minden állam, köztük a szocialista országok gazdaságára. az is világos azonban, hogy olyan feltételek között, amikor a népek akaratát és vágyait kifejező pozitív változások történnek Európában és a világon, és jelentősen megélnéülnek a nemzetközi légkör határozott egészségessé válását megzavaróni akaró imperialista és reakciós körök, amikor az imperializmus nyíltan veszedelmes terveket sző, akkor az ilyen kiadások elkerülhetetlenek és elengedhetetlenek. a varsói szerződés szocialista tagállamai mindent megtettek és megtesznek azért - írja végezetül a taszsz politikai szemleírója -, hogy a szerződés egyesített fegyveres erőinek védelmi képessége továbbra is megfelelő szinten maradjon, hogy a testvéri szocialista államok fegyveres erői mindennel rendelkezzenek, ami szükséges felelősségteli feladatuk teljesítéséhez: őrizték ezen államok népeinek békés munkáját, védelmezzék az egyetemes békét. /taszsz/

--

kk 25. mengisztu - csehszlovákia

sn/um kt p r á g a , 1978. december 2. /mti/

a mengisztu hailé mariam állam- és kormányfő vezette etióp küldöttség szombaton délelőtt a prágai várban befejezte megbeszéléseit a csehszlovák tárgyaló delegációval, amelynek élén gustáv husák, a cskp kb főtitkára, köztársasági elnök állt.

a baráti és elvtársi légkörben lezajlott zárótárgyaláson mindkét fél teljes elégedettséggel nyilatkozott az etióp állam- és kormányfő csehszlovákiai hivatalos baráti látogatásának eredményeiről. megállapították, hogy ezek az eredmények számottevően hozzájárulnak az etióp-csehszlovák kapcsolatok további fejlesztéséhez, valamint a béke és a szocializmus világerőinek szilárdításához.

/folyt.köv./

- 20 -

14.17/um
Num 14.30

kk 25. /mengisztu - ...folyt./um

a tárgyalások befejeztével a két küldöttség vezetője, mengisztu hailé mariam, illetve gustáv husák nyilatkozatot írt alá a két ország barátságának és együttműködésének irányelveiről. a két külügyminiszter - feleke gedle giorgisz és bohustav ohoupek - a kulturális és tudományos együttműködésről megállapodást, gesszesz volde kidan, az etióp ideiglenes katonai kormányzó tanács tagja és josef simon csehszlovák miniszterelnök-helyettes pedig jegyzőkönyvet írt alá a kétoldalú gazdasági együttműködés fokozásáról.

az ünnepélyes aláírás után az etióp állam- és kormányfő kíséretével, valamint több csehszlovák vezető személyiséggel együtt repülőgépen szlovákia fővárosába, pozsonyba utazott. a prágai repülőtéren a vendégeket gustáv husák, továbbá más magas rangú csehszlovák tisztségviselők bucsuztatták. /sebestyén tibor/

--

kk 24. európai katolikusok

ko/um kt b e r l i n , 1978. december 2. /mti/

a hétvégén véget ért kétnapos tanácskozáson elfogadta 1979. évi akcióprogramját a 23 ország képviselőit tömörítő európai katolikusok berlini konferenciája. a vallásos békeerők legtekintélyesebb nemzetközi testületei közé számító konferencia - amelynek munkájában hagyományosan nagy súlyt vesznek részt magyar katolikus egyházi személyiségek is - 1979 novemberében lesz 15 éves. a konferencia a jubileumi év feladatai közül a leszerelés elősegítését teszi az első helyre. a szervezet jövő évi programjában megkülönböztetett helyet kap a béke biztosításának és a béke szellemében történő nevelésnek a különleges problematikája, figyelembe véve a pápának az egyház békeszolgálatára szempontjából 1979-re meghatározott témáját is, amely a békére nevelést a béke megteremtése kulcskérdésének minősíti. a téma megvitatására júniusban nemzetközi szimpóziumot hívtak össze berlinbe.

az európai katolikus békeforum határozatban erősítette meg, hogy a békét és a társadalmi igazságot szolgáló munkásságában a jövőben is kész együttműködni minden más vallási és egyéb szervezettel. /kocsis/

--

- 21 -

14.25/um
Num 14.40

kk 26. nagygyűlés vientianében a népi hatalomátvétel
3. évfordulóján

gys/mh um kt h a n o i , 1978. december 2.

győri sándor, az mti tudósítója jelenti:

vientianében szombaton harmincezres tömeggyűlésen emlékeztek meg a laoszi népi demokratikus köztársaság létrejöttének 3. évfordulójáról. a szocialista Laosz évfordulós ünnepségén magas rangú párt- és állami vezetők vettek részt, köztük phoumi vongvichit, a laoszi forradalmi néppárt pb tagja, miniszterelnök-helyettes, sisounthone lovangsay, a laoszi forradalmi néppárt pb tagja, a laoszi legfelsőbb népi tanács alelnöke.

az ünnepi szónok, vientiane polgármestere, a lfnp központi bizottsága és a kormány nevében felszólította laosz népét, védelmezze meg szilárdan hazáját, a szocializmus egyik délkelet-ázsiai előőrsét. a elmúlt három történelmi esztendő mérlegének megvona után a szónok laosz belső helyzetét és a nemzetközi körülményeket elemezte. hangsúlyozta a laoszi tömegek egységének jelentőségét, hozzátéve: minden erőfeszítést a szocialista átalakítás és az országépítés feladatainak végrehajtására kell összpontosítani. a haza megvédésének érdekében - hangoztatta - laoszt virágzó, szocialista állammá kell változtatni.

a népi laosz gazdasági tennivalóiról szólva, a politikus kifejtette: a középpontban állnak a mezőgazdaság fejlesztésének kérdései, mindenekelőtt az élelmiszeripar fejlesztésének kérdése. meg kell szilárdítani országszerte a szövetkezeteiket. a szónok az iparfejlesztés fő célkitűzéseként a fegyvasztási cikkek és a mezőgazdasági munkaeszközök gyártásának bővítését jelölte meg.

a nhan dan, a vkp központi lapja szombaton vezércikkben üdvözölte a laoszi testvérnép nemzeti ünnepét. a vietnami lap rámutatott, hogy laosz népe nagy áldozatokat hoz a háború következményeinek leküzdésére, az ismétlődő természeti csapások, valamint az imperializmus és a nemzetközi reakció szabotázsakcióiból eredő következmények elhárítására.

a vietnami lap hangsúlyozta a két testvérnép baráti viszonyát, különleges kapcsolatainak jelentőségét. ezek a kapcsolatok az egyenlőségen, egymás függetlenségének és szuverenitásának tiszteletben tartásán alapulnak - hangoztatta a hanoi lap.

-.-
- 22 -

14.30/um
Nmr 14.45

kk.27. újabb kínai provokáció-sorozat

gys/né/mh/a/kt

h a n o i , 1978. december 2./mti/

a kínai hatóságok az elmúlt hetekben tovább folytatják a vietnam határtérsége elleni provokációkat. vietnami lapjelentés szerint november 1-25 között hatvanhat incidens történt a határon a kínai fél magatartása miatt.

a nhan dan, a vkp központi lapjának szombati száma rámutat, hogy a vietnam-ellenes akciókban a kínai hadsereg, határőrség és rendőrség egységéhez tartozó, többszáz személy vett részt. a határ túloldalán a kínai fél további csapatösszevonásokat hajtott végre. a vietnami cao lang tartománnyal határos kínai körzetekben a többi között 105 miliméter átmérőjű lövegeket állítottak fel. egyidejűleg jelentős mennyiségű fegyvert és lőszert szállítottak a szobanforgó térségbe.

a kínai hatóságok a határtérségben hadgyakorlatokat tartottak, s tüzet nyitottak vietnami területre. kínai vadászgépek a fent említett időszakban kétszáz alkalommal repültek be a határtérségbe.

a vietnami pártlap rámutatott: miközben a kínai hatóságok fokozzák provokációikat, vietnami titkosügynökök szabotázsakcióiról, kiagyalt rágalmakkal próbálják a felelősséget a másik félre hárítani./győri, hanoi/

kk. 28. osztrák belpolitika

sz il kt

b é c s , 1978. december 2.

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

elültek a belpolitikai hullámok ausztriában a november elején megtartott atomenergia-népszavazás után és helyreállt nyugalmat kihasználva reprezentatív felmérést készített egy közvélemény kutató intézet arról, hogy kreisky kancellárnak le kellett volna-e mondania, vagy sem a zwentendorfi ügy megbukása után. a megkérdezettek 64 százaléka - meglepetésre - kreisky visszalépése ellen foglalt állást, és csupán 18 százalékuk látta volna szívesen, ha az osztrák kormányfő levonja a megfelelő konzekvenciákat.
/folyt.köv./

- 23 -

ll

kk. 28./osztirák folyt./il

megfigyelők elgondolkodtatónak tartják, hogy a megkérdezettek kétharmada továbbra is kreisky-t tartja a legalkalmasabb személynek a kancellári poszton, mivel a kétharmados arány szükségsterületen az ellentétes politikai és pártalásuk véleményét is reprezentálja. a jövő őszi parlamenti választásokig nyilvánvalóan még számos hasonló jellegű felmérés készül, ezek eredményei azonban éppen úgy nem lesznek mérvadók a választások kimenetelére.

politikai megfigyelők körében azonban egyre szaporodnak az esetleges nagykoalíció újraélesztéséről szóló találgatások. sőt, - főleg a kormánypárt soraiból - nem egyszer elhangzik a polgári blokk, az ellenzéki osztirák néppárt és szabadság párt összefogásának veszélyére vonatkozó jóslat is. ez utóbbi inkább csak ijesztgetésként. a jelenleg abszolút parlamenti többséggel rendelkező szocialista párt vezetői és személy szerint kreisky pártelnök nyilatkozataiból is az vehető ki, hogy ha már elkerülhetetlen lesz a koalíció, akkor azt csakis az ország második legnagyobb politikai tényezőjével, a néppárttal tartják elképzelhetőnek.

a választásokig azonban még csaknem egy év van hátra, és szinte bizonyosra vehető, hogy az erőpróba kimenetelét végül is a gazdasági helyzet azon belül is főleg a foglalkoztatottság alakulása dönti majd el.

-. -

kk. 29. portugália - szocialisták

mp il kt lisszabon, 1978. december 2./mti/

a portugál szocialista párt nem szavazza meg a bizalmat carlos mota pinto kormányának - közölte szombaton a párt nevében jaime gama volt belügyminiszter a pszp egyik vezetője. a független politikusokból és szakemberekből álló új portugál kabinet sorsáról két héten belül döntenek bizalmi szavazással a parlamentben. a konzervatív jobboldali pártok várhatóan támogatják majd, hivatalban maradása azonban a legnagyobb parlamenti csoporttal rendelkező szocialisták támogatásától vagy elutasításától függ.
/folyt.köv./

ll

- 24 -

kk. 29./portugália folyt./il

jaime gama nyilatkozata a pszp vezetőségi ülése után hangzott el, a vezetőség azt vizsgálta, milyen magatartást tanúsítson a párt a bizalmi vitában és szavazáskor mota pinto kormányával szemben. mario soares, a szocialista párt vezetője, volt kormányfő már kétértelműben foglalt állást, kijelentve, hogy pártja állásfoglalása attól is függ majd, milyen programbeszédet tart az új miniszterelnök és hogyan alakul a parlamenti bizalmi vita. az már biztosnak látszik, hogy a szocialisták nem szavaznak az új kormányra, de kiszivárgott értesülések szerint a vezetőség lehetővé teszi, hogy a párt képviselői tartózkodjanak s így mota pinto kormánya esetleg bizalmat kaphat, miután egyetlen biztos ellenzéke eddig csak a portugál kommunista párt.

a parlamentben hétfőn kezdődik a bizalmi vita, a szavazás két hét múlva esedékes. a pkp már közölte: bizalmatlansági indítványt terjeszt be az új kormány ellen. ha leszavaznák a kormányt, új választásokat kell rendezni./efe. ap/

-. -

kk. 30. ciszjordánia

ha il kt washington, 1978. december 2./mti/

az izraeli kormány a különbékeszerződés után is fern kívánja tartani a katonai megszállását, a teljes politikai és gazdasági hatalmát ciszjordániában jelentette szombaton jeruzsálemből a washingtoni begin, izraeli kormányfő ugyanazonnap tanácskozott a megszállás tartósításáról, amelyen közölte, hogy hajlandó folytatni a béketárgyalásokat egyiptommal. a washingtoni egyezkedés most azért szünetel, mert izrael nem volt hajlandó határidőben megállapodni a megszállt ciszjordániában és a gaza övezetben tartandó helyhatósági választásokra.

post.

a washingtoni post értesüléseiből kitűnik, hogy izrael még arról a korlátozott önkormányzatról sem akar hallani, amelyet szadat egyiptomi elnök szeretne. a jeruzsálemi tervek szerint az izraeli katonai kormányzatot a városokból a r. kámban lakott területekre vonják vissza, de nem szüntetik meg.
/folyt.köv./

- 25 -

16.40/il ll

kk. 30./ciszjordánia folyt./il

a területek 1.1 milliós arab lakosság helyi tanácsokat választ-
hatna „egyes ügyeinek” intézésére míg az izraeli települések
saját kormányzatuk alá tartoznának. amennyiben a palesztin
lakosság helyi tanácsai törvényhozó testületté alakulnak, az iz-
raeli megszállók azonnal feloszlattják azokat, mert „elkerülhe-
tetlen lenne, hogy a pfsz többséggel rendelkezzenek,,.

izrael fenn kívánja tartani ellenőrzését a terület földalati
vizekészletei, valamint a földek /korábban a jordán király-
ság birtokában volt/ egyhatoda felett. e tervek célja, hogy kor-
látozhatják palesztin menekültek visszatérését hazájukba- terü-
let híján.

washingtonban pénteken derűlátóan nyilatkoztak a különbéke-
tárgyalások közeli folytatásáról, miután khalil, egyiptomi kor-
mányfő újabb kairói engedményeket közölt carter elnökkel. szadat
küldötte szombaton újabb tanácskozást folytat Vance amerikai kül-
ügyminiszterrel./heltai/

..-

kk. 31. saigoni rendőrfőnök

ha ilkt washington, 1978 . december 2./mti/

az amerikai kormány leállította az eljárást saigon egykori
rendőrfőnöke ellen, aki védtelen foglyot lőtt agyon az utcán. a
kép, egy évtizeddel ezelőtt bejárta a világsajtót. nguyen ngoc lo-
an, a dél-vietnami főváros rendőrfőnöke közvetlen közelből pisz-
tolyával agyonlőtt egy fiatal, hátrakötözött foglyot.
a gyilkosságról tv-felvétel is készült, amely nem kis mérték-
ben növelte a vietnami háborúval szembeni ellenállást az egyesült
államokban.

a gyilkos rendőrfőnök az utóbbi években egy washington kör-
nyéki étterem tulajdonosa. amikor a sajtó felhívta a figyelmét
személyére, a bevándorlási hivatal eljárást indított ellene.

/folyt.köv./
17.00/il

- 26 -

ll

kk. 31./saigoni folyt./il

a fehér ház és az igazságügyminisztérium képviselői most
közölték: az eljárást megszüntetik. elizabeth holtzmann demok-
rata párti képviselő tiltakozott a döntés ellen.

nguyen ngoc loan, aki múltjának 1975-ös teleplezése óta
bujkál, a fejlemény után először nyilatkozott a sajtónak - igaz,
csak telefonon. nagyon boldog, közölte a new york times-szal
az egykori szigorú rendőrfőnök, aki az eljárás megszüntetésé-
vel amerikai állampolgárságra is számíthat./heltai/

..-

kk. 32. rövid hírek

a fo il bs

1978. december 2./mti/

dacca: tömeggyűlés

dacca főterén tömeggyűlést tartott a bangladesi nemzeti
néppárt. muzaffar ahmad, a párt elnöke felszólította a kormányt,
hogy az 1979. január 27-éne kitűzött nemzetgyűlési választá-
sok „becsületes és igazságos” lebonyolítása érdekében
szüntesse meg a rendkívüli állapotot. ahmad értékelése szerint
az utóbbi időkben megélték azoknak az erőknek a tevékenysége,
amelyek annak idején elleneztek az ország függetlenné válását. a
politikus felhívta a figyelmet arra, hogy az amerikai békehad-
test tevékenységét engedélyező egyezmény veszélyezteti banglades
szuverenitását és követelte annak felmondását./taszsz/

hanoi: szakszervezeti világszövetség

a szakszervezeti világszövetség irodát nyitott vietnam
legnagyobb városában, ho si minh-városban. az iroda megnyitása
fontos lépés a szakszervezeti világmozgalom és az ázsiai szak-
szervezetek kapcsolatának szorosabbra fűzésében./taszsz/

/folyt.köv./
17.40/j

- 27 -

ll

kk. 32./rövid folyt./il

London nixon

egyhetes európai körutját befejezve szombaton hazautazott richard nixon volt amerikai elnök./ap/

bilbao: eta

az eta baszk szeptatista szervezet katonai szárnya szombaton közleményt adott ki s ebben magára vállalta a baszkföldön elkövetett eddigi legnagyobb pénzrablást. az eta fegyveresei egy acélgyár tisztiviseleitől a dolgozók fizetését, 86 millió pezétát raboltak el. az akció mindössze öt percet vett igénybe, áldozatai nem voltak./reutefr, upi/

lvov: ifjúsági turizmus

szombaton befejeződött lvovban az első szovjet-magyar ifjúsági turisztikai szeminárium, amelynek résztvevői az utazási szolgáltatások javításának kérdéseiről tanácskoztak./taszsz/

santo domingo : bolívia elismerése

a dominikai kormány elismerte a november 24-én hatalomra került bolíviai katonai kormányt. a dominikai kormány üzenetet juttatott el az új bolíviai elnöknek, david padilla arancibiának, jókívánságait fejezte ki és annak a reményének adott hangot, hogy a katonai kormányzat tevékenysége megfelel majd a bolíviai nép várakozásainak./efe/

bonn : kissinger

a magánlátogatáson az nszk-ban tartózkodó henry kissinger volt amerikai külügyminiszter szombaton délelőtt bonnban találkozott helmut schmidt kancellárral és hans-dietrich genscher külügyminiszterrel./ mti/

berlin: magyar dokumentumfilm

a háború a szaharában című magyar dokumentumfilmet a péntek este befejeződött xxi. lipcsei dokumentum és rövidfilmfesztivál nemzetközi zsűrije elismerő oklevéllel jutalmazta.
/folyt.köv./

- 28 -

kk. 32./rövid folyt./il

szófia: csehszlovák kultúra

szófiában pénteken este ünnepélyes keret között megkezdődtek a csehszlovák kultúra napjai. a rendezvénysorozat alkalmából, amellyel a két ország közötti barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződés aláírásának 30. évfordulójáról emlékeznek meg, milan klusák cseh kulturális miniszter vezetésével pénteken hivatalos csehszlovák küldöttség érkezett szófiába. a csehszlovák kultúra napjai alkalmából szófiában vendégszerepel a csehszlovák állami opera, valamint számos neves csehszlovák művész. szófiában és az ország többi városában kiállításokkal, színházi előadásokkal, és egyéb rendezvényekkel emlékeznek meg az évfordulóról.
/mti/

--

kk. 33. irán - események /lásd.kk. 1 17./

vi il bs

teherán, 1978 december 2./mti/

a katonaság és a tüntetők összecsapásai szombaton is folytatódtek teherán különböző kerületeiben. a legsúlyosabb zavargások a bazárnegyed területén zajlottak le, ahol a fehér gyászleplekbe burkolt tüntetők fekete iszlám zászlókat lengetve szembe-szegültek az automata fegyverekkel felfegyverzett és könnygázbombákat dobáló karhatalmi erőkkel. a főváros egyes kerületei több ízben áram nélkül maradtak az áramszolgáltató vállalat munkásainak részleges sztrájkja miatt. az iráni rádió jelentése szerint az összetűzéseknek 7 halálos áldozata és 26 sebesültje volt, 115 személyt letartóztattak. más források azonban mintegy 70 halottról számolnak be. a tüntetők helyenként állítólag lőfegyvert is használtak.

a biztonsági erők összecsaptak az iráni légitársaság sztrájkoló alkalmazottaival, munkásaival is. a légitársaság bel- és külföldi járatai szombaton nem közlekedtek. a nemzetközi légitársaságok gépei még közlekednek, de lehetséges, hogy a sztrájkok miatt bezárják teherán nemzetközi repülőtérét.

az iráni rádió a szokásos programjától eltérően szinte kizárólag vallási műsorokat és híreket sugároz. bejelentették, hogy a teheránban az általános iskolákat az ünnep idejére bezárják.

/folyt.köv./
18.00/il

-29 -

kk. 33./iráni folyt./il

gholam reza azhari, a katonai kormányzat vezetője szombati rádióbeszédében nyugalomra intett és felszólította a mullahokat, a muzulmán papokat, hogy a moharrem ünnep alatt mérsékeljék híveik vallási szenvedélyeit. azhari egyúttal azzal vádolta irán illegálisan működő kommunista pártját, a tudeh pártot, hogy „minden lehetséges eszközzel el akarja pusztítani az országot és hogy „a kommunista elemek a lakosság vallásos érzelmeit politikai céljaik érdekében használják ki, „.

a the washington post szerint a pentagon egyik magasrangú tisztségviselője nyilvánlatkozott, hogy súlyos katonai politikai következményei lennének annak, ha iránban nyugat-ellenes rendszer jönne létre, de nem volt hajlandó részletezni, hogy milyen terveket tartogat erre az esetre az egyesült államok. a párizsi emigrációban élő homeini ajatollan támadta washingtont, amiért a maga javára aknázza ki irán természeti kincseit. az ajatollah hevesen támadta az amerikai-iráni katonai együttműködést is./ap, upi, aip, reuter, taszsz/

..

kk. 34. japán-amerikai katonai együttműködés

ht so il bs moszkva, 1978. december 2./mti/

a taszsz hirmagyarozója írja:

a tokiói kormány jóváhagyta a japán-amerikai katonai együttműködés alapelveit, amelyek „rendkívüli körülmények„ esetére előirányozzák az egyesült államok és japán fegyveres erőinek együttes akcióit. az okmány részletesen meghatározza az amerikai csapatok és a japán hadsereg feladatait, együttes fellépésének koordinálását, valamint a hírszerzés kölcsönös cseréjét. a pentagonnak sikerült elérnie azt is, hogy a japánban állomásozó amerikai haderők szükség esetén használhatják a mintegy 2500 japán katonai támaszpontot és más katonai létesítményeket. ily módon meggyorsul japán bevonása az egyesült államok ázsiai katonai-politikai stratégiájába.

a pentagon mutat rá a kommentár - egyáltalán nem titkolja, a japán hadsereget, a fő katonai szövetségeseként szándékozik felhasználni ázsiai s aktív szerepet szán neki azokban az amerikai erőfeszítésekben, hogy egyrészt ellenőrzés alá vonják a csendes-óceán térségét, másrészt pedig támogassák a térség amerikai barát rendszereit.

/folyt.köv./
18.05/il

- 30 -

kk. 34./japánv.... folyt./il

az amerikai sajtó arról igyekszik meggyőzni a japán közvéleményt, hogy a hadsereg fegyverzetének korszerűsítése a japánt politikai és gazdasági nagyhatalommá teheti.

a hirmagyarozó a továbbiakban felhívja a figyelmet, hogy erre a washingtoni csalétekre a militaristákon kívül a japán kormány is ráharapott. az utóbbi 15 évben ugyanis háromszorosára növelték a katonai kiadásokat.

a japán kommunista párt, a szakszervezeti főtanács és más japán demokratikus szervezetek határozottan tiltakoznak a fegyverkezés ellen, követelik az ugynevezett biztonsági szerződés hatályon kívül helyezését és ellenzik a fent említett japán-amerikai katonai együttműködés alapelveinek jóváhagyását a kormány részéről./taszsz/

..

k

kk. 35. mengisztu - csehszlovákia-2.

sn il bs

prága, 1978. december 2./mti/

pozsonyban az ünnepélyes repülőtéren fogadtatás után a szlovák k p központi bizottsága és a szlovák kormány disztribúciós rendezett mengisztu haile mariam tiszteletére. ezen jozef lenárt a szlovák kp kb első titkára és az etióp állam és kormányfő pohárköszöntőt mondott. mindketten méltatták az egyre erősödő csehszlovák - etióp barátságot és az etióp vezető csehszlovákiai látogatásának hasznosságát. a délutáni órákban az etióp vendégek megtekintették a szlovák főváros új lakónegyedeit./sebestyén/

..

kk. 36. fábry-napok szlovákiában

sn il bs

prága, 1978. december 2./mti/

szlovákiában hetedik alkalommal rendezik meg a fábry zoltán napokat. a csehszlovákiai magyarságnak ezen a jelentős kulturális-irodalmi eseménysorozatán minden évben megemlékeznek az 1970-ben elhunyt kiváló kommunista írónak, esztétának, és publicistáról.

/folyt.köv./
18.27/il

- 31 -

kk. 36./fábryfolyt./il

az idei rendezvénysorozat nyitányaként szombaton délután stósz községben, az író egykori lakóhelyén a magyar nemzetiségű lakosság képviselői ünnepség keretében megkoszorúzták fábry zoltán emlékművét. este a rozsnói, tóketerebesi és a kassai járás helységeiben a szlovákiai magyar írók találkozókra jöttek össze olvasóikkal.

a fábry zoltán- napok vasárnap kassán irodalmi szimpozionnal folytatódnak./sbestyén tiber/

..-

kk. 37. libanon

vi il bs

beirut, 1978. december 2./mti/

szaad haddad őrnagy, az izrael által támogatott keresztény jobboldali miliciák parancsnoka az an -nabar című beiruti napilapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy dél-libanonban valóban repülőtér és kikötő épül a keresztény miliciák számára, mint ahogy azt kamal asszad, a libanoni parlament elnöke kurt waldheim ensz főtitkárhoz intézett üzenetében közölte. tagadta azonban asszadnak azt a kijelentését, hogy a létesítmények izrael segítségével épülnek, és azt állította, hogy a keresztény jobboldal kizárólag saját erőforrásaira támaszkodva építi mindkettőt.

haddad a napilapnak adott nyilatkozatában elmondta, hogy a repülőtér khiam mellett, a hermon hegy lábánál épül, mintegy három kilométernyire az izraeli határtól. a kikötőt pedig iszkandaruna földközi-tengeri falunál építik, szintén az izrael térszomszédságában, alig 4,5 kilométerre a legközelebbi izraeli területtől. a repülőtérről kapcsolatban haddad csupán annyit árult el, hogy a hangárokat egytől-egyig a föld alatt helyezték el./ap/

..-

- 32 -

18.40/il

le

j

kk. 38. ecevit - irak

mp il bs

bagdad, 1978. december 2./mti/

bülent ecevit török miniszterelnök, aki hivatalos látogatásra bagdadba érkezett, megkezdte tárgyalásait szaddam hussein-nel, az iraki forradalmi parancsnokság tanácsának alelnökével. a török-iraki megbeszéléseken a két országot kölcsönösen érdeklő politikai és gazdasági kérdéseket vitatnak meg. ecevit kíséretében van a külügyminiszter, az energia és természeti erőforrások minisztere és a gazdasági fejlesztésért felelős miniszterelnökhelyettes.

szadun hammadi iraki külügyminiszter az első tárgyalási nap után kijelentette, mindkét fél szándéka, hogy erősíti kapcsolatait és a legtöbb nemzetközi kérdésben, beleértve az arab térség helyzetét is, nézeteik azonosak./ina, dpa, upi/

..-

kk. 39. irak-kína

mp il bs

bagdad, 1978. december 2./mti/

szombaton bagdadban befejeződtek az iraki-kinai megbeszélések. az iraki tárgyalóküldöttséget taha mohieddin maaruf, az iraki köztársaság alelnöke, a kínait csi peng-fej, az országos népi gyűlés állandó bizottságának alelnöke vezette. a megbeszéléseken a kétoldalú kapcsolatok és az együttműködés kérdései, valamint nemzetközi kérdések kerültek szóba. a kínai küldöttség csütörtökön érkezett irakba./ina/

el

..-

- 33 -

kk. 40. rövid hírek
fo il bs

1978. december 2./mti/

uj delhi: indira gandhi

indira gandhi szombaton megbeszélést tartott szardar szvaran szingh-gel, aki jelenleg a nemzeti kongresszus párt másik frakcióját vezeti. a megbeszélésen a párt újraegyesítésének kérdéseit vitatták meg./ina/

rabat: senghor

szombaton egynapos látogatásra marokkóba érkezett Léopold-sédar senghor, szenegál köztársasági elnöke. a szenegáli államfő ii. hasszán marokkói királlyal a kétoldali kapcsolatokról és az afrikai helyzetről folytat megbeszéléseket./ina/

párizs: tiltakozó menet

710 kilométeres tiltakozó menetük utolsó állomására párizsba érkezett a larzaci parasztok küldöttsége. a közép-franciaországi massif central hegységben levő larzac lakói miatt tiltakoznak, hogy környékükön bővíteni akarnak egy katonai tábort./afp/

párizs: bomba

bomba robbant szombaton egy híres párizsi áruházban, a városi tanács szomszédságán levő bazar de l'hotel de villeben. a robbanás 30, amely a vásárlási csúcs idején következett be, egy áruházi alkalmazottat megölt, hat vásárlót megsebesített, közülük hármat súlyosan./afp, upi, dpa, ap/

liszabon: tűz

szombaton hajnalban tűz ütött ki egy liszaboni szanatoriumban. a betegek közül két idős, magatehetetlen asszony a lángok áldozatává vált. öt másik beteg égési sérüléseket szenvedett./ap/

/folyt.köv./
19.55/il

- 34 -

kk- 40./rövid folyt/il

rómafilmszínészek pere

per indítottak rómaiban sophia loren, carlo ponti és 28 másik személy ellen. azzal vádlják őket, hogy jelentős pénzüsszegeket juttattak külföldre illegális úton. a vádlottak egy része az ügyletekben kompromittált banktisztviselő, a többiek filmszínészek, néhányan közülük, mint ava garöner, vagy kenneth ross, külföldiek. az ügyész nagyjösszegű pénzbírság kiszabását kérte. ponti és loren ellen a per távollétükben folyik, mindketten francia állampolgárok és kiadatásukat a francia törvények nem teszik lehetővé./ap/

kk. 42. byrd-palesztinok

mp il bs

jeruzsálem, 1978. december 2./mti/

a megszállt ciszjordánia lakosságának vezetői, városi előljárók, akik találkoztak robert byrd amerikai szenátorral - kijelentették: nem osztrákosznak a közel-keleti béke megteremtését célzó jelenlegi folyamathoz, csak akkor, ha ezt a palesztinai felszabadítási szervezet is jóváhagyja.

a szenátor carter elnök személyes megbízottjaként tesz körutakat a térségben. tárgyalat többek között az egyiptomi és az izraeli vezetőkkel, és pénteken este az egyesült államok kelet-jeruzsálemi /tehát az arab részben lévő/ konzulátusán találkozott néhány ciszjordániai polgármesternel, helyi előljáróval, azt puhatolta, hajlandók-e ezek az arab vezetők részt venni a béketárgyalásokon, amint azt a camp david-i keretmegállapodások előírányozzák.

a ciszjordániai vezetők kijelentették: nem biznak abban, hogy az izraeliek valóban önkormányzatot adnak a terület lakosainak, és ők semmiképpen sem vesznek részt tárgyalásokon a pfsz jóváhagyása nélkül, mivel a palesztinai felszabadítási szervezetet érdekeik képviselőinek tekintik. hozzátették: véleményük szerint a tárgyalásokon feltétlenül érinteni kell kelet-jeruzsálem kérdését is /amiről a camp david-ben aláírt megállapodások nem tesznek említést/ és fel kell számolni a zsidó településeket ciszjordániában.

a vacsonán betlehem, najar, nablusz és más ciszjordániai helységek előljárói vettek részt./upi/

- 35 -

20.03/il

kk. 41. namibia

b kf il bs

windhoek, 1978. december 2./mti/

bombák robbantak és tüntetések zajlottak szombaton windhoekban. namibia fővárosában két nappal a dél-afrikai hatóságok által elhatározott választási komédia megrendezése előtt. bomba robbant a város egyik szupermarketjében. tizenhárom megsebesült. egy másik bomba egy gépkocsit alatt robbant és megsebesített két fiatal lányt.

a délnyugat-afrikai népi szervezet /swapo/ szóvivője kijelentette, hogy szervezetének semmi köze a bombamerényletekhez és azok swapo-ellenes kampány részét képezik. a felszabadítási szervezet éppen úgy mint az ensz, sőt mint a kérdésben közvetítő öt nyugati ország is - törvénytelennek tekinti a hétfői „választásokat”, a robbantásokkal - mondotta a szóvivő - a pretoriai kormány mintegy „előre igazolni”, kívánja a namibiáról folyó tárgyalások esetleges megszakítását.

a swapo többszáz híve szombaton tüntetést rendezett a namibiai fővárosban, tiltakozásul a hétfői szavazás ellen. a rendőrség megtámadta a felvonulókat és harmincat közülük letartóztatott.

roelof botha dél-afrikai külügyminiszter szombaton hazatért az egyesült államokból, ahol carter elnökkel és az amerikai külügyminisztérium illetékeseivel a namibiai kérdéstről tanácskozott. az ensz székhelyén találkozott kurt waldheimmel, a világszervezet főtitkárával is. megérkezésekor adott nyilatkozatában a külügyminiszter kijelentette, hogy amerikai és azt követő rövid angliai megbeszélései során a nyugati hatalmak és az ensz részéről új javaslatokat jutattak el hozzá. részleteket ugyan nem közölt, de a dél-afrikai kormányhoz közelálló források szerint a javaslatok annak az ensz hadseregnek a nagyságára és namibiába vezénylésének időpontjára vonatkoznak, amelynek feladata az ensz és a swapo által is elismert szabad választások ellenőrzése lenne. a javaslatokra a dél-afrikai kormánynak hétfőn kell választ adnia az általa rendezett választási komédia és a biztonsági tanács namibiai vitájának napján. /reuter, upi, dpa, adn/

- 36 -

20.07/11 *de*

kk. 43. portugália-agrárreform

gf il bs

lisszabon, 1978. december 2./mti/

a portugáliai evora városban megkezdte munkáját az agrárreform kérdéseivel foglalkozó harmadik konferencia, amelyen több mint háromszáz küldött vesz részt. a találkozó célja, hogy értékelje a termelősövetkezeteknek és kollektív gazdaságoknak az év során végzett munkáját, valamint meghatározza a soron következő feladatokat. a konferencia napirendjének egyik legfontosabb témája azoknak a köröknek a kérdése, amelyeket a hatóságok idénnek elő az agrárreform megvalósítását akadályozó tevékenységükkel. a konferencia küldöttei mozgósítani kívánják az ország közvéleményét az agrárreform védelmére, be akarják bizonyítani a kollektív munka előnyeit vidéken, és olyan agrárpolitikai kidolgozása mellett szállnak szóra, amely az egész nép érdekeit szolgálja. /taszsz/

..-

vkk. 45. libanon - taszsz

ht so il bs

beirut, 1978. december 2./mti/

a taszsz szombat délutáni jelentése szerint libanon déli térségében az izraeli csapatok és a konzervatív jobboldali keresztény erők aktív provokációkat hajtanak végre. libanon déli részében az izraeli csapatok számos helyen nyitottak tüzet nehéz fegyverekből, és mint a helyi sajtó megállapítja, ilyen tüzerőre a márciusi izraeli agresszió óta nem volt példa.

ezzel egyidejűleg konzervatív fegyveresek gépuska- és égytüzzel árasztottak el dél-libanoni településeket. marjayoun város és több más terület térségébe - amelyeket a konzervatívok tartanak ellenőrzésük alatt - újabb izraeli alakulatok érkeznek, s azonnal tüzelőállásba vonulnak. egész dél-libanonban erőszakkal toborozzák a fiatalokat a „dél-libanoni véderőbe”, amely szorosban együttműködik tel avivval. ennek a bábhadserégnek a parancsnoksága megerősítette, hogy jobboldali keresztény-alakulatok libanon déli részében tengeri kikötőt és repülőteret építenek. megfigyelők szerint ezeket a berendezéseket a libanoni konzervatív erőknek szánt izraeli fegyverszállítmányok fogadására használják majd fel. a libanoni sajtó rámutat, hogy dél-libanonban várható az izraeli jobboldali keresztény provokációk erősödése. /taszsz/

..-

- 37 -

20.15/11 *de*

kk. 44. közel-kelet-tárgyalások-2./lásd.kk. 3.hír/

csr so il bs

1978. december 2./mti/

abu dhabi

kurt waldheim az ensz főtitkára úgy véli, hogy végül ismét az ensz égisze alatt folytatódhatnak majd a közel-keleti tárgyalások. az egyesült arab emírségek televíziójának adott, szombaton sugárzott interjúban waldheim szükségesnek mondta hogy konstruktív módon összekapcsolják a kétoldalu és a világ-szervezet égisze alatt indított kezdeményezéseket. „most kétoldalu tárgyalások folynak az egyesült államok égisze alatt - mondotta waldheim -, de az ensz változatlanul szoros kapcsolatot tart a felekkel, s úgy vélem, hogy tartós közel-keleti béke végül csupán átfogó rendezés útján érhető el, ezért az összes feleket be kell vonni a tárgyalási folyamatba. véleményem szerint ehhez még mindig az ensz a legmegfelelőbb./upi/

washington, oslo, kairó

musztafa khalil egyiptomi miniszterelnök szombaton washingtonban ismét találkozott cyrus vance amerikai külügyminiszterrel. a kairói rádió úgy értesült, hogy carter elnök szintén újra fogadja az egyiptomi államfő különmegbízottját, khalil ujságíróknak úgy nyilatkozott, hogy hasznos, konstruktív megbeszélést folytatott az amerikai külügyminiszterrel, egyebet azonban nem közölt. elmondotta viszont hogy valószínűleg hétfőig washingtonban marad. az eredeti program szerint szombaton este kellett volna elutaznia európai körútjára.

az izraeli kormányhoz közelálló tájékozott forrásra hivatkozva a kairói rádió szombaton azt jelentette, hogy begin izraeli miniszterelnök a kétoldalu tárgyalások felújításáról csak annak fényében dönt majd, hogy milyen eredményekkel jár az egyiptomi miniszterelnök washingtoni tanácskozása. az izraeli rádió szintén hitelt érdemlő kormányforrásra utalva hangsúlyozta: begin miniszterelnök nem csapta be az ajtót az egyiptomi- és az amerikai álláspont világosabb kifejtésére vár.

/folyt.köv./

- 38 -

20.20/il

xl

kk. 44./közel-kelet folyt./il

szadat egyiptomi elnök nem hisz abban, hogy a közvetlen jövőben aláírhatják az egyiptomi-izraeli békeszerződést, ezért nem megy el jövő vasárnap oslóba, a nobel béke-díj ünnepélyes átadására, hanem szajed mareit, politikai tanácsadóját küldi el maga helyett. egyiptom osló nagykövete jelentette ezt be szombaton butrosz ghali ügyvezető egyiptomi külügyminiszterre hivatkozva.

begin miniszterelnök ugyancsak arra számít, hogy az egyiptomi-izraeli tárgyalások, ha újakezdődnek, még hetekig eltarthatnak.

egyiptom a palesztinai probléma megoldására vonatkozó menetrend előzetes kidolgozása nélkül nem fogja aláírni a kétoldalu békeszerződést - erősítette meg szombaton egy gyűlésen az egyiptomi parlament elnöke. a menetrendhez való ragaszkodással azt a látszatot szeretné kelteni, hogy az egyiptomi-izraeli szerződés nem különszerződés. az egyesült államok ezért olyan kompromisszummal próbálja megoldani a problémát, hogy a szerződéshez csatolt levelek tartalmazzák ciszjordánia és a gaza-övezet ugynevezett autonómiájának megadása menetrendjét és így módon kapcsolják össze a szerződést a palesztinai probléma „megoldásával,,./afp, reuter, upi, mena alapján/

--

kk. 47v irán -3.

vi il bs

teherán, 1978. december 2./mti/

a katonai kormányzat által este kilenc órától hajnali ötig elrendelt kijárási tilalom ellenére tüntetők szombaton már a második este szálltak szembe a karhatalommal teherán utcáin. a város több pontja felől gépfegyverroppogás hallatszott. részletek az újabb kormányellenes megmozdulásról egyelőre nem ismeretesek.

x x x

a teheráni rádió szombaton este bejelentette, hogy feloszlatták az iparkamarát. a testületet a tisztviselőinek korrupciósága miatt gyakran érte bírálat. egyes vélemények szerint a kamara felelős a megélhetési költségek magasságáért. rövidesen árellelőző bizottságot hoznak létre -, közölte a rádió az iráni kereskedelmi minisztérium közleményét ismertetve./afp/

--

20.30/il

- 39 -

kk. 46. bandita -csoport

gy il bs

hanoi, 1978. december 2.

győri sándor az mti tudósítója jelenti

veszélyes banditák csoportját számolta fel a laoszi néphadsereg novvemberben. a vna hírügynökség szombat este tájékoztatást adott arról az eredményes harcokról, amelyet három év óta, vagyis a laoszi népi demokratikus köztársaság létrejötte óta folytatnak laosz katonai és biztonsági egységei az ország északi részéhez tartozó phu bia körzetben garázdálkodó bandák ellen. a vientiane, luang prabang és xieng khouang tartományok gyűlésebe zárt phu bia hegyvidék a győzelem előtt az amerikai központi hírszerző hivatal cia által támogatott forradalomellenes meo csoportok központja volt. a népi hatalomátvitel után a jobboldali meo vezér, vang pao szerepét új személy, chau pha vette át. chau pha terrorpolitikát folytatott, a körzet lakosságát a forradalom szabotálására használta ki. phu bia körzetben utasítást adtak ki, hogy minden menekülni igyekvőt gyilkoljanak meg. az észak-laoszi körzetet betegségek sorozata sújtotta, nem volt só, ivóvíz és élelmiszer. a laoszi néphadsereg az új hatalom három évvel ezelőtt történt létrejötte óta küzd a banditák ellen.

a katonai tevékenységgel párhuzamosan a laoszi forradalmi erők maguk köré tömörítették a lakosságot. a banditákra miért katonai válaszcsoportok mellett a politikai és az ideológiai meggyőzés eszközeit is alkalmazták. a forradalmi erők fokról-fokra megnyerték a meo lakosság rokonszenvét phu bia-ban. november elején végül is a felszabadító hadsereg egységeinek sikerült kitűzniük a győzelemi zászlót a phu bia magaslatra, meghiusítva az imperializmus és a nemzetközi reakció arra irányuló kísérletét, hogy a banditákat a laoszi forradalom ellen használják fel. kétségkívül számos nehézséggel kell még szembenézni a belső és a külső reakció szabotázsiakciói miatt, de phu bia körzet lakosai laosz egészéhez hasonlóan saját sorsuk meghatározóivá váltak.

szigorúan csak a szerkesztőségek tájékoztatására!

a tájékoztatást a vietnámi hírügynökség laosz nemzeti ünnepének napján adta ki, s ez érzékelteti a meo lázadás politikai veszélyességét. egyúttal jelzés a biztonság problémáival kapcsolatban. feltehetően ez utóbbival függ össze, hogy a vientiane-i központi ünnepségen szombaton hírek szerint a legfelsőbb párt- és állami vezetők-phomvihane miniszterelnök, szufanuvong államfő, phoumsavane gazdasági miniszterelnök helyettes és siphandone nemzetvédelmi miniszter - nem vettek részt.

- 40 -

20.40/il

kk.48. külpolitikai hireink jegyzéke 14.00 órától zárásig

ny bs

1978. december 2. /mti/

22. szocialisták - nato /részben szerk.táj./
 23. enyhülés - taszsz-kommentár
 24. európai katolikusok
 25. mengisztu - csehszlovákia
 26. nagygyűlés vientianében
 27. újabb kínai provokáció-sorozat
 28. osztrákok belpolitika
 29. portugália
 30. ciszjordánia
 31. saigoni rendőrfőnök
 32. rövid hírek
 33. irán események
 34. japán-amerikai együttműködés
 35. mengisztu - csehszlovákia
 36. fábrny napok csehszlovákiában
 37. libanon
 38. ecevit - irak
 39. irak-kína
 40. rövid hírek
 41. namibia
 42. byrd - palesztinok
 43. portugália
 44. közel-kelet
 45. libanon-taszsz
 46. banditák-csoport
 47. irán-3.
 48. hírjegyzék
- /mti/

..-

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: nyárádi róbert, köves tibor, barabás miklós

- v é g e -

21.00./il

- 41 -

60.010/K

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség.

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1978. december 3. v a s á r n a p

kk.1. afrikai hírek

b/kf/ra pk

1978. december 3. /mti/

j o h a n n e s b u r g

felhagytak a próbálkozással, hogy kimenthetik azt a 41 afrikai bányászt, aki a dél-afrikai orkney vaal reefs nevű kétezer méter mély aranybányában rekedt. a bányában péntek délután ütött ki tűz. amikor a mentési munkálatokat megkezdték, még nem tudtak a mélyben rekedt emberekről. csak éjjel kezdték keresni őket, de a mentőakció az aknában uralkodó hőség és a füst miatt nem vezetett eredményre. a többi bányászt sikerült kimenteni. félhivatalos statisztikák szerint az elmúlt 12 évben több mint 5500 - főleg feketebőrű - bányász vesztette életét a dél-afrikai bányákban./taszsz, dpa, reuter, afp/

m a p u t o

tanzániai tárgyalásait befejezve szombaton a mozambiki fővárosba érkezett andrew young, az egyesült államok ENSZ-nagykövete. az amerikai politikus előreláthatólag tanácskoznival fog samora machel mozambiki elnökkel és robert mugabéval, a zimbabwe afrikai nemzeti unió elnökével, a hazafias front társelnökével. látogatásának céljáról szólva young kijelentette, hogy machel elnökkel elsősorban az amerikai-mozambiki kétoldalú kapcsolatokat kívánja megvitatni. mugabéval folytatandó megbeszélésein pedig - mondotta az amerikai ENSZ-képviselő - fel kívánja becsülni, milyen esélyei vannak egy olyan rhodesia-konferenciának, amelyen valamennyi érdekelt fél részt venne./ap/
/folyt.köv./